

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Duæ Scholasticorum opiniones. c. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

non dari in Angelo. Nam quamvis essentia ipsius angeli sit quadam similitudo Dei, & in ea Angelus Deum cognoscat non est tam exacta ut possit in ea Deus perfecte videri, & sicuti est. ob id tamen hic non negat posse dari speciem intelligibilem tanquam principium eliciens: & in hunc sensum hunc locum, & alia eiusdem S. Thom. explicamus sup. dist. illa cap. 1. & 2.

Deinde notanda est Doctrina, quam habet S. Doctor in hoc articulo, nempe lucem existentem in oculo per seipsam, non per aliquam speciem sui videri. Quam ego difficilem satis arbitror esse. Nam lux, quæ in oculo est, nec perfecte, nec per aliquam speciem videri potest: alioqui videretur corpus ipsius pupillæ lucidum: ac proinde figura, & quantitas illius, quæ est quasi sensibile commune, quod ratione proprii (sensibilis, nimirum lucis aut coloris semper videtur: sed nemo videt quantitatem, figuram, & situm suæ pupillæ: ergo nec lucem. Sed de hac re fufius tractant Philoſophi 2. de anima capit. 7.

DISPUTATIO CCVI.

Quo pacto Angelus naturaliter Deum cognoscat.

*Dua Scholasticorum opiniones, cap. 1.
Sententia probabilior, cap. 2.*

CAP. I.

Dua Scholasticorum opiniones.

POSSET hoc disputari, angelus intelligat Deum per speciem naturalem propriam eius, notitia quadam propria & quidditativa, quæ non sit intuitiva, sicut est beatorum, nisi de hac re iam satis superque dictum esset supra disputatione 40. De visione autem Dei in universum, in qua beatitudo rationalis creaturæ posita est, disputat, 36. & seqq. differuimus. Nunc igitur solum erit controuersia de modo, quo angelus in via Deum cognoscit notitia viatoris, non quidem propria & quidditativa: hæc enim nullo modo communicari ei potest, ut disput. illa diximus: sed notitia imperfecta, qualem nos etiam de Deo habemus. In qua difficultate variant quoque Scholastici, Omnia vero opinione Scoti quem allegauimus disputat. illa, asserentis, Deum in via cognosci ab angelo per propriam, & quidditativam speciem, prima sententia sit eorum, qui dicunt, Deum ita ab Angelo cognosci in via, ut essentia Angeli sit principium eliciens cognitionem. Hanc sententiam sequuntur recentiores, eamque amplecti videntur Caietanus in hunc articulum. §. Ad secundam vero objectionem, & Ferrarius 2. cont. gentes cap. 98. §. Ad huius evidentiam, & Capreol. in 2. distinct. 3. quest. 2. artic. 1. conclusione 5. in sup. probationis. Asserunt enim, essentiam Angeli esse principium per modum speciei representantis ad eliciendam cum intellectu cognitionem Dei: ita tamen, ut ipsa sit etiam cognit. ta: quo differt ab alijs speciebus, quibus intellectus vitur ut principio intellectus: quia aliter ita sunt principium, ut non cognoscantur: essentia autem Angeli vitrumque habet: non quidem quia ipsa essentia, ut cognita, sit ratio cognoscendi Deum: sed quia simul est principium cognoscendi Deum, ut species, & est cognita. Pro hac etiam sententia refertur Henricus quodlib. 4. quest. 7. Vasquez. in 1. p. Tom. 2.

existimo tamen, eam docuisse. Allegatur etiam S. Thom. in hoc articulo, qui oppositum plane asserit, ut infra videbimus.

Probatum autem potest primum, nisi angelus per suam essentiam, tanquam per principium eliciens cognitionem, cognosceret Deum; non posset aliter cognoscere ipsum, quam per illam vel per alios effectus prius cognitos: quare eodem modo angelus cognosceret Deum, quo nos etiam ipsum in via intelligimus: oportet autem alium perfectiorem modum cognoscendi Deum angelo tribuere, quam nobis: & alius non videtur, quam supra dictus: ergo dicendum est, eodem modo Deum ab angelo cognosci. Deinde, si eodem modo angelus Deum cognosceret, quo nos cognoscimus, sequeretur, Angelum cognitionem Dei per discursum comparare, nempe ex cognitione sui, vel aliarum rerum noticiam Dei deducendo: atqui Angelus non discit, teste Sando Thom. infra quest. 57. artic. 3. ergo dicendum est, alio modo Deum ab angelo, quam à nobis intelligi. Quare Scotus in 2. distinct. 3. quest. 9. §. Ad questionem, supponens ex mente Sancti Thomæ, Deum non cognosci ab angelo per speciem, sed per essentiam ipsius angeli tanquam per obiectum prius cognitum, colligit contra eundem S. Thom. angelum in sua cognitione discurre.

Secunda sententia est Marsij in 1. quest. 7. artic. 1. parte 2. conclusione 8. ubi affirmat, Deum cognosci ab Angelo per speciem ingentiam, non quidem propriam & quidditativam ipsius Dei, sicut asserit Scotus, sed alio modo: hæc autem opinio non alio modo videtur probari, quam quia eadem videtur probari, quam quia eadem videtur esse ratio Dei & aliarum rerum: ut ab angelo cognoscantur.

CAP. II.

Sententia probabilior.

MAGIS probatur eorum opinio qui asserunt, Angelum per suam essentiam tanquam per rationem prius cognitam comparare sibi noticiam Dei. Ita docent Bonau. in 2. dist. 3. p. 2. ar. 2. q. 2. in solutionibus Argum. Bassol. q. 3. ar. 2. §. Contra istam. Ric. in 2. dist. 4. art. 1. q. 1. & 2. (tamen Bassol. concedat etiam cum Scoto, angelo dari posse noticiam Dei quidditativam per propriam speciem) consentit etiam S. Tho. in hoc articulo, inquit enim, rem tribus modis cognosci posse, primo, per suam essentiam, sicut essentia diuina videtur à Beatis. Secundo, per similitudinem rei, quæ est in facultate cognoscente, sicut color videtur ab oculo per suam speciem: Tertio per speciem resultantem in speculo: putat enim S. Doctor videri in speculo speciem coloris refractam in ipso, & hoc modo inquit cognosci Deum ab angelo per similitudinem sui refractam in ipsa essentia Angeli quasi in speculo quasi dicat, videtur Deus ab angelo, dum Angelus videt suam essentiam veluti speciem, & similitudinem quandam Dei. Habemus igitur, ex mente S. Thom. Deum ab angelo cognosci, dum angelus suam essentiam intelligit, quæ est similitudo quadam Dei, sicut species in speculo: quæ sanè sententia nobis probatur, tamen exemplum non placeat: de quo iam diximus supra disput. 38. capit. ultimo.

Pro explicatione autem huius opinionis notandum est, difficultatem præsentem dupliciter sensum.

Vu 4

intel.